

Gelukkig jullie die arm zijn, die honger hebben, die nu huilen,. Hoe slechter je het nu hebt, des te meer kans dat je later in de hemel komt, wacht maar, stil maar alles wordt nieuw. Het aardse leven is een tranendal, maar na je dood zal het je goedgaan. Een zoethoudertje lijkt het.

Zo heeft Jezus het niet bedoeld, maar zo is het lange tijd wel uitgelegd en het heeft gezorgd voor verwarring; in de grond is de tekst bedoeld om onrecht te bestrijden roept op niet te leven ten koste van de ander, want als je aan den lijve weet wat het is, zul je oog hebben voor onrecht.....ogen die gehuild hebben, kijken anders.

Maar ze zijn gebruikt om mensen klein te houden; Hou jij ze arm, hou ik ze dom zijn beruchte woorden uit het begin van de vorige eeuw toen kapitalisme samenspande met kerkleiding in de strijd tegen Socialisme;

Karl Marx noemde godsdienst op basis van zulkewoorden: **Opium van het volk** , (ook al zo'n verwarrende uitspraak)daarmee bedoelde hij: zo laat je je in slaap sussen en kom je niet tot protest of in beweging tegen onrechtvaardige verhoudingen, tegen een kloof tussen rijk en arm, tegen uitbuiting van de lage klasse... En ten diepste is dat de bedoeling van evangelie en bijbel; opkomen tegen onrecht, in beweging komen; uit de verhalen van Jezus leren dat het gaat om hoop en verwachting op een rechtvaardige samenleving, hier en nu.

Als je een blauwdruk zou kunnen geven van de bijbelse boodschap gaat het daarover, bevrijding van mensen uit onderdrukking, nooit meer slaaf zijn of tot slaaf maken, Nooit meer een farao of een land van duisternis Egypte (mitsrajiem; rasja betekent onrecht), Hoe bereik je dat...In het boek exodus vinden we een begin.

We horen hoe het verder gaat met het jongetje dat opgevoed is aan het hof, door de dochter van de farao, , welvaart, rijkdom, het is hem allemaal ten deel gevallen. Hij leeft prinsheerlijk.. Maar dan wordt hij ouder, volwassen

in de letterlijke tekst staat **groot geworden. Er verandert iets.** Groot dat stond ook al in het vorige hoofdstuk, als zijn voedster/ moeder hem naar de dochter van farao brengt. Maar dan slaat het op lengte en leeftijd, wat ben jij al groot geworden zeg...Hier betekent groot dat hij beschikbaar is voor zijn bestemming, want in dezelfde zin horen we dat hij de mensen van zijn volk opzoekt en

ziet hoe zwaar ze het hebben; .groot dat wil zeggen, een gaaf mens die opkomt voor eerlijke verhoudingen dat kun je niet van alle grootgegroeide mensen zeggen;

Groot zijn houdt hier in dat je niet meer kan blijven zitten waar je zit, als een gezeten burger die zich koestert in de weelde van eigen welvaart en onverschillig is over het lot van anderen....Hier betekent het ingrijpen wanneer een Hebreer geslagen wordt door een Egyptenaar

Opkomen voor zijn volk, , hij neemt letterlijk het recht in eigen hand en slaat die Egyptenaar dood.....begrافت hem..... Zand erover...

Mozes helpt een Hebreer tegen een egyptenaar, zoals hij later het hele volk zal bevrijden uit onderdrukking; Als het de farao ter ore komt, wordt hij een politieke vluchteling, hij trekt weg uit Egypte zoals hij straks het volk uit Egypte zal leiden. Het lijkt alsof hij het allemaal aan den lijve moet ondervinden. Ogen die gehuild hebben kijken anders.....

Maar het heeft ook te maken met een zoektocht naar bestemming, naar identiteit, want wat is hij nou, een Egyptische prins, of een Hebreer uit dat volk van tighelstenenbakkers die met de zweep eronder gehouden worden.

Het is niet makkelijk een zoektocht naar wie je bent, of waar je thuishoort, mensen die in een ander land of heel ander deel van de wereld zijn geboren weten er van; de discussie over een dubbele nationaliteit staat al weer op de agenda, maar hoe moet je kiezen en waarom?

Ook voor Mozes geldt dat, het zit al in zijn naam, wij zeggen, het komt uit hebreuws en het betekent *uit het water getrokken* .... Immers zo gaat het verhaal, dat heeft te maken met die geschiedenis van het mandje, dat kistje (een kleine) ark) op de Nijl, maar als je het vanuit Egypte interpreteert staat Mozes voor zoon van; Thut- mozes, Ra mozes (ramses) zijn beroemde koningen, zonen van goden: Thut en Ra, Mozes betekent dan zoon van God, maar van welke God dan.....een zonder Naam en die nog een naam bekend maakt; exodus heet niet voor niets; Het boek van de Namen.

Aan het Egyptische hof is alles rijkdom en privilege en voorrecht; niet bepaald een bijbelse invalshoek, maar dan ziet hij dat onrecht tegenover het uitgebuite volk.

een dag later ziet hij hoe twee mensen van zijn eigen volk elkaar slaan; en opnieuw raakt het hem.

Maar feiten en daden laten zich niet makkelijk wegpoetsen, Kijk maar naar al die onderzoeken over zaken die er misgaan in de samenleving. Een financiële crisis, of oorzaken van rampen...door menselijk handelen. Hij heeft geen gezag doordat hij iemand doodgeslagen heeft....

Zijn leven wordt opgedeeld in 3 x 40 jaar; de eerste veertig gaan over zijn leven als kind van biesenmandje tot het hof, en nu begint hij aan het 2^e deel; met open ogen, wordt hij zich bewust hoe hij is afgedwaald van zijn eigen volk Het bloed kruipt waar het niet gaan kan, hij voelt zich meer thuis bij het joodse volk dan in Egypte

Dan treft het onrecht ook hem, de farao wil hem ombrengen en hij vlucht naar Midian en gaat zitten bij een put.

Er zijn meer putten en bronnen in de bijbelse verhalen, het heeft te maken met vruchtbaarheid, leven liefde, er gebeurt iets bijzonders, (levend water), Ook nu wordt het decor van een gebeurtenis.

Er komen 7 meisjes langs om schapen te drenken en alweer valt er iets te zien: gaat er iets verkeerd; als ze de drinkbakken vol hebben komen er herders die hen weggagen...Lekker makkelijk anderen het werk laten opknappen en er zelf van profiteren..... Mozes helpt, hij wordt gezien als Egyptenaar maar het levert hem heel wat op, hij trouwt met een van die 7 (Sippora) en al snel krijgt hij een zoon krijgt, een vruchtbare ontwikkeling... zou je kunnen stellen. Gersom, ger – vreemdeling daar. Want hij woont in een land dat hij niet kent. Op zoek naar mensen waar hij bij hoort. We hebben het ooit prins Claus horen zeggen: Ik hoor bij hen....De Duitser, met passie en compassie voor Afrika die een Nederlandse prins werd Haast de omgekeerde weg van Mozes als burger geboren door de woestijn naar een prinsleven.. Ook dat riep voor hem vragen op....

In een proces van verandering, gaandeweg leert Mozes zien waar het om gaat (dat is meer dan kijken) en maakt hij zichtbaar .....waar zijn solidariteit ligt., want dat heeft te maken met wie je bent.

Dat geeft hoop en uitzicht

Hoe gaan wij daar mee om,

Waar ligt onze solidariteit en voor welke identiteit kiezen wij; Zijn wij als volwassenen van die **grote mensen** in die diepere betekenis. Die aan hun bestemming toekomen...

In het bedrijfsleven, in de handel betekent groot worden ook iets; het gaat vaak gepaard met concurreren en je omhoog werken,soms **ten koste** van anderen; de ene zijn dood is de ander zijn brood; zo zijn heel wat kleine winkels verdwenen, zo zijn banken omgevallen ten koste van heel veel mensen.; in de bijbel gaat *groot* niet ten koste van anderen, het gaat over keuzen

en verlangen naar recht, over in beweging komen, en onder ogen zien dat je handen en voeten nodig zijn om het evangelie recht te doen....over hoop en verwachting

Ik denk dat die verwarrende zinnen in het evangelie daarover gaan, over eerlijk delen, over mensen zonder machtsverlangen, mensen die open en onbevangen zijn, bij Mattheus zijn deze woorden vertaald als honger en dorst naar gerechtigheid....20 jaar geleden kwam Nelson Mandela op deze zondag vrij uit de Verstergevangenis en werd daarmee de levende hoop op verandering. De apartheid verdween.

In onze samenleving is van alles gaande, een roep om duurzaamheid, een roep om zorgvuldig om te gaan met mens en dier, een roep om tolerantie, verdraagzaamheid, heel veel goeds ook, een veelkleurigheid en verscheidenheid van mensen, technologische hoogstandjes, en welvaart voor een deel, maar er is nog veel te doen..

Als we kijken naar de millenniumdoelen die gesteld zijn in september 2000 :om een paar te noemen

Halvering van armoede,, terugdringen van kindersterfte ,verbeteren van gezondheid van moeder ,het halt toeroepen aan HIV AIDS, en malaria , wereldwijde samenwerking voor ontwikkeling ,en onderwijs voor alle kinderen..... We zijn er nog lang niet.

En hoe zit het met onszelf, kunnen wij verwezenlijken wat wij ten diepste verlangen?

Voor Mozes is nog een grote taak weggelegd. En dat verhaal van Exodus heeft ook vandaag niet veel ingeboet aan zeggingskracht.

Je kunt niet alles op je nek nemen; dat doet me denken aan het verhaal van die rabbi ; *die vraagt op een dag aan een van zijn leerlingen, Sammy; Zeg ik heb je de laatste tijd zo weinig gezien bij de lessen over de Thora. Waar blijf je toch, zo doe je geen recht aan de Eeuwige. Sammy antwoord: ach Rabbi, ik doe zo mijn beste voor de Eeuwige want ik ben zo druk met alles te lezen en te begrijpen wat Mozes heeft gedaan en ik span me in om net zo te worden als hij; waarop de rabbi zegt; je verdoet je tijd; de Eeuwige vraagt niet van je om Mozes te zijn, maar om Sammy te zijn. Daarmee zijn we terug bij onszelf en kan je de vraag stellen wat bij ons past om vorm te geven aan: **Ik zal er zijn.***

Amen

Rita Hoeve 14-2-2010